

Renkums Beekdal; bestaande bewoning Hartenseweg, overwegingen ecologische corridor, d.d. 21 juni 2023.

Renkums Beekdal

Het Renkums Beekdal is een natuurgebied dat ligt ten westen van de plaats Renkum. Het ecologisch waardevolle beekdal doorsnijdt de stuwwal aan de Zuidwest-Veluwerand. Het beekdal sluit tussen Renkum en Wageningen aan op de rivier de Rijn.

Geschiedenis

Het dal is ontstaan in de voorlaatste ijstijd, het Saaliën. Wegens het van de Veluwe afkomstige water in de erdoorheen stromende beken was het dal, naast in gebruik voor landbouw en veeteelt, van de 17^e tot en met de 20^e eeuw ook van industrieel belang. Aan de beken stonden veel watermolens voor onder andere de ambachtelijke papierindustrie. In de 20^e eeuw kwam er een grote papierfabriek (Van Gelder).

Renkumse Poort

De Renkumse Poort is opgenomen in landelijke en provinciale beleidsstukken (bijvoorbeeld Veluwe 2010) als belangrijke ecologische verbindingszone (poorten, 7 stuks op de Veluwe) tussen de Veluwe en de Rijn. Industrierrein “Beukenlaan” ligt als “een stop in de fles” in de beoogde ecologische verbindingszone.

Renkums Beekdal, nieuwe natuur

Het Renkums Beekdal is deels een nieuw natuurgebied. Industrierrein “Beukenlaan” waar onder meer een papierfabriek (Van Gelder en na verplaatsing van de fabriek in de gebouwen 18 ‘kleinere bedrijven’) en een rubber verwerkend bedrijf (Vredestein) gevestigd waren, werd daartoe begin 21^e eeuw geheel ontruimd. Het werd daarna heringericht zodat het weer een natuurlijk onderdeel van het beekdal is. Deze ingreep kwam in 2013 gereed en maakte de vorming van de ecologische verbindingszone “Renkumse Poort” (verbinding Veluwe – Rijn) mogelijk.

Overwegingen ecologische corridor t.o.v. bewoning Hartenseweg

Bij het nader uitwerken van de plannen en ideeën voor de uitplaatsing van het industrierrein “Beukenlaan” (tussen 2000 – 2002) is ook de breedte van de corridor ter plaatse van de Hartenseweg aan de orde geweest. Met daarbij de eventuele optie tot verwerven en slopen van de bestaande woningen/opstallen.

De overwegingen en de uitkomsten hiervan in 2000/2002 waren:

1. Financieel

Zowel Provincie Gelderland als Miniseries van LNV en VROM konden beleidsmatig alleen financiële middelen ter beschikking stellen voor het verwerven, slopen, saneren en inrichten van het industrierrein “Beukenlaan”. Het kader van het beschikbaar stellen van financiële middelen was strikt aan regels gebonden. Voor Provincie Gelderland was dit Veluwe 2010/MIG-gelden, voor LNV was dit Verbindingen Nieuwe Natuur-gelden en voor VROM waren dit de BIRK-gelden.

De gemeente Renkum had geen financiële middelen beschikbaar en ook niet opgenomen in de begroting voor de verwerving van de woningen/opstallen. De inzet van de gemeente Renkum was het verlies van de infrastructurele investering op het industrierrein (groot circa € 700.000 en het om

niet beschikbaar stellen van het gemeentelijk eigendom ter plaatse van het industrieterrein voor de herbestemming).

2. Draagvlak bevolking en politiek Renkum

Het draagvlak voor de eventuele optie tot verwerven en slopen van de bestaande woningen/opstallen ter plaatse van de Hartenseweg om de corridor te verbreden werd in 2000/2002 als erg laag ingeschat, zo niet als onmogelijk gezien, zowel onder de Renkumse bevolking als de Renkumse politiek.

Het uitplaatsen van de ondernemingen van het industrieterrein “Beukenlaan” was al een “aanslag” op het draagvlak van het project. Het ging in die tijd om circa 350 arbeidsplaatsen waar oplossingen voor moesten worden gezocht! Toch was het draagvlak onder de Renkums bevolking groot, het industrieterrein “Beukenlaan” zorgde voor veel overlast (stank, geluid en de enige bewegwijzerde aanvoeroute Nieuweweg).

3. Ecologische corridor

Gezien de uitkomst van de bovenstaande punten, te weten financiën en draagvlak, is door de toenmalige werkgroep besproken of een beperkte corridor voldoende ecologische potentie heeft om te dienen als ecologische verbindingszone. De toenmalige werkgroep onderkende echter wel dat een volledige ecologische corridor, zonder woningen/opstallen t.p.v. Hartenseweg 5 t/m 11, het meest optimaal was.

De breedte van het niet in particulier bezit zijnde deel van de corridor, begrenst door de erfscheiding/-grens (loop Oliemolenbeek) van Hartenseweg 5 en de bocht nabij de hoek Hartenseweg/Waterweg (Molenbeek), is beoordeeld door ecologen van de Provincie Gelderland en het Ministerie LNV.

De conclusie was dat, met inachtneming van het gebruik en functie (periode 2000/2002) van de woningen/opstallen, de breedte van de corridor (zij het minimaal) voldoende potentie heeft. Wel is toen aangegeven dat de Hartenseweg op zich zelf een obstakel vormt voor het mitigeren van flora en fauna. In een later stadium in het project is dit opgelost door de realisering van de brug over de Halveradsbeek in de Hartenseweg.

Over de breedte van de ecologische corridor is besloten in de werkgroep, in de stuurgroep Renkums Beekdal is de uiteindelijk gekozen breedte van de corridor niet geagendeerd en heeft hierover geen besluitvorming plaats gevonden.

N.B.

De lengte van de herinneringsmuur met kunstwerk (Jan van IJendoorn) tegenover het pand Hartenseweg 5 is/wordt bepaald door de tegenoverliggend erfgrrens van Hartenseweg 5 en de Oliemolenbeek.

Notitie opgesteld door:

Harry Boersma

Voormalig projectleider functieverandering/herbestemming Renkums Beekdal van 1999 tot aan de daadwerkelijke start van de uitvoering in 2009; waarbij vanaf 1999 (revitalisering industrieterrein “Beukenlaan”) in dienst van de Gemeente Renkum en na 2005 in dienst van de Provincie Gelderland.